

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 144/05-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. mája 2005 predbežne prerokoval sťažnosť I. K., tohto času vo výkone trestu odňatia slobody, ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) a čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Úradom justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Zvolen v trestnej veci sp. zn. ČVS: OUV-503/ZV-2000, rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 2 T 36/03 zo 4. júna 2004 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 To 236/04 z 21. septembra 2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. októbra 2004 doručená sťažnosť I. K., tohto času vo výkone trestu odňatia slobody (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie práv podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) a čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) Úradom justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Zvolen v trestnej veci sp. zn.

ČVS: OUV-503/ZV-2000, rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 36/03 zo 4. júna 2004 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 To 236/04 z 21. septembra 2004.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že 21. júna 2000 bol krivo obvinený J. K., ktorý bol k tomu donútený príslušníkmi Okresného riaditeľstva Policajného zboru Zvolen, z trestného činu lúpeže, pričom tento prípad bol „... zmanipulovaný ...“ a na základe falošného obvinenia bol sťažovateľ vzatý do väzby.

Sťažovateľ ďalej tvrdí, že uvedený prípad je od začiatku vykonštruovaný vyšetrovatelkou Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Zvolen a prokurátorkou Okresnej prokuratúry Zvolen (ďalej len „okresná prokuratúra“), pretože už na začiatku vyšetrovania vyšetrovatelka neakceptovala sťažovateľove „... námietky k vypočutiu svedkov (kľúčových) ...“, čím došlo k porušeniu jeho práv podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) a čl. 10 dohovoru.

Na základe prvého odvolania sťažovateľa z 15. júna 2001, ako aj prokurátorky okresnej prokuratúry proti rozsudku okresného súdu krajský súd uvedený rozsudok zrušil a vec vrátil na došetrenie, čím bola podľa sťažovateľa preukázaná jeho nevina. Následne po došetrení bola vypracovaná rovnaká obžaloba ako v prvom prípade, čím je podľa názoru sťažovateľa preukázaná zaujatosť prokurátorky okresnej prokuratúry.

Rozsudkom zo 4. júna 2004 bol sťažovateľovi vymeraný trest odňatia slobody v dĺžke 3,5 roka, pretože „... počas tohto vyšetrovania som bol uznaný vinný v inej veci - § 167 TZ a daný z väzby po 11 mesiacoch do výkonu trestu“. Sťažovateľ zastáva názor, že z uvedených okolností je zrejmá predpojatosť orgánov činných v trestnom konaní voči jeho osobe.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie na vypočúvanie svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok ako v prípade svedkov proti nemu.

Podľa čl. 10 dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, na predchádzanie nepokojom alebo zločinnosti, ochranu zdravia alebo morálky, ochranu povesti alebo práv iných, zabránenia úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

Ústavný súd výzvou č. k. Rvp 1609/04-5 z 5. novembra 2004 požiadal Úrad justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Zvolen o zaslanie spisu sp. zn. ČVS: OUV-503/ZV-2000. Ústavný súd zároveň vo výzve č. k. Rvp 1609/04-7 z 3. januára 2005 požiadal Krajskú prokuratúru Banská Bystrica o zaslanie spisu sp. zn. 2 T 36/03.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že na základe jeho prvého odvolania z 15. júna 2001, ako aj prokuratorky okresnej prokuratúry proti rozsudku okresného súdu

krajský súd uvedený rozsudok zrušil a vec vrátil na došetrenie, čím bola podľa neho preukázaná jeho nevina. Následne po došetrení bola vypracovaná rovnaká obžaloba ako v prvom prípade, čím je podľa názoru sťažovateľa preukázaná zaujatosť prokurátorky okresnej prokuratúry.

Ústavný súd z predložených spisov zistil, že na sťažovateľa ako obžalovaného bola pôvodne podaná obžaloba sp. zn. 4 T 107/00 pre trestný čin lúpeže podľa ustanovenia § 234 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 41 ods. 1 Trestného zákona. V uvedenej trestnej veci rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 4 T 107/00 z 15. júna 2001. Na základe podaného odvolania rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 6 To 870/01 z 9. januára 2002 tak, že zrušil celý rozsudok okresného súdu v dôsledku nedostatočne zisteného skutkového stavu a vec vrátil na došetrenie okresnému prokurátorovi, čo v okolnostiach tohto prípadu nemožno stotožniť so situáciou, ak by bol sťažovateľ spod obžaloby oslobodený pre nedostatok dôkazov.

Orgány činné v trestnom konaní vykonali došetrenie veci a na základe takto získaných dôkazov bola podaná vo veci nová obžaloba sp. zn. 2 T 36/03, pričom v zmysle tejto obžaloby sa mal sťažovateľ dopustiť skutku, ktorý bol kvalifikovaný ako trestný čin lúpeže podľa ustanovenia § 234 ods. 1 Trestného zákona v spojení s § 41 ods. 1 Trestného zákona. Predmetná vec bola okresným súdom prejednaná na novom hlavnom pojednávaní a následne okresný súd rozsudkom sp. zn. 2 T 36/03 zo 4. júna 2004 rozhodol v merite veci. Sťažovateľ a okresný prokurátor podali proti tomuto rozsudku odvolanie, ale krajský súd uznesením sp. zn. 5 To 236/04 z 21. septembra 2004 odvolanie sťažovateľa a okresného prokurátora zamietol a potvrdil rozsudok prvostupňového súdu.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej uvádza, že bol nezákonne vzatý do väzby sudcom okresného súdu na základe falošného obvinenia, pričom vyšetrovatelka Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Zvolen a prokurátorka okresnej prokuratúry boli v jeho prípade predpojaté, pretože nevypočuli svedkov, ktorých navrhoval, celý prípad zmanipulovali a vykonštruovali.

Podľa čl. 142 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach.

Podľa ustanovenia § 13 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) súdnictvo v trestných veciach vykonáva sústava všeobecných súdov. Podľa ustanovenia § 12 Trestného poriadku orgánmi činnými v trestnom konaní sa rozumejú súd, prokurátor, vyšetrovateľ a policajný orgán.

Trestný poriadok upravuje postup orgánov činných v trestnom konaní, pričom trestnoprávnu ochranu možno zabezpečiť len zákonom ustanoveným postupom. V zmysle ustanovenia § 2 ods. 8 Trestného poriadku je trestné stíhanie pred súdmi možné len na základe obžaloby podanej prokurátorom.

Pokiaľ sťažovateľ zastával názor, že uznesenie o vznesení obvinenia je falošne vykonštruované orgánmi činnými v trestnom konaní, mal možnosť podať sťažnosť proti tomuto uzneseniu v zmysle ustanovenia § 74 ods. 1 Trestného poriadku, ako aj žiadosť o preskúmanie postupu vyšetrovateľa alebo policajného orgánu prokurátorovi podľa ustanovenia § 167 Trestného poriadku. Navyše, sťažovateľ mohol uvedené skutočnosti namietat aj na hlavnom pojednávaní pred okresným súdom, čo však podľa zápisníc z hlavného pojednávania z 25. apríla 2003, 10. októbra 2003, 20. februára 2004, 26. marca 2004 a 4. júna 2004 neurobil.

Sťažovateľ namietal aj zaujatosť vyšetrovateľky Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Zvolen a prokurátorky okresnej prokuratúry. Podľa § 30 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca, prísediaci, vyšší súdny úradník, probačný a mediačný úradník, prokurátor, vyšetrovateľ a policajný orgán a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, k ich obhajcom, zákonným zástupcom a splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa ustanovenia § 30 ods. 4 Trestného poriadku námietku zaujatosti je procesná strana povinná vzniesť bezodkladne, ako sa dozvedela o dôvodoch na jej vznesenie. Úkon, ktorý vykonala vylúčená osoba, nemôže byť podkladom na rozhodnutie v trestnom konaní s výnimkou neodkladného alebo neopakovateľného úkonu.

Sťažovateľ vzniesol vo vyjadrení z 20. februára 2002 námietku zaujatosti voči vyšetrovateľke Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Zvolen, o ktorej bolo uznesením z 20. mája 2002 rozhodnuté tak, že vyšetrovateľka nie je predpojatá vo vzťahu k danej veci ani voči sťažovateľovi. Sťažovateľ podal voči uvedenému uzneseniu sťažnosť, o ktorej Krajský úrad vyšetrovania Policajného zboru v Banskej Bystrici 4. júna 2002 rozhodol, že nie je dôvodná.

V zmysle ustanovenia § 89 ods. 4 Trestného poriadku dôkaz získaný nezákonným donútením alebo hrozbou takého donútenia sa nesmie použiť v konaní s výnimkou prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu donútenia použila. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že sťažovateľ mal možnosť v priebehu trestného konania, a to najmä na hlavnom pojednávaní požiadať súd o vylúčenie dôkazov, ktoré boli podľa jeho názoru získané nezákonným spôsobom, pričom podľa zápisníc z hlavného pojednávania z 25. apríla 2003, 10. októbra 2003, 20. februára 2004, 26. marca 2004 a 4. júna 2004 tak neurobil.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. V zmysle uvedeného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy

alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03).

Ústavný súd pri preskúmaní spisu sp. zn. ČVS: OUV-503/ZV-2000 nezistil pri postupe orgánov činných v trestnom konaní žiadne skutočnosti, ktoré by umožňovali vysloviť záver o porušení sťažovateľom uvádzaných základných práv podľa citovaných článkov dohovoru.

Sťažovateľ bol rozsudkom sp. zn. 2 T 36/03 zo 4. júna 2004 uznaný vinným z trestného činu lúpeže podľa ustanovenia § 234 ods. 1 Trestného zákona a podľa ustanovenia § 234 ods. 1 s použitím § 35 ods. 3 Trestného zákona bol odsúdený k súhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 3,5 roka nepodmienečne.

Okresný súd v odôvodnení predmetného rozsudku podrobne opísal skutok, z ktorého bol sťažovateľ obvinený a ktorým bola naplnená skutková podstata uvedeného trestného činu, pričom sa opieral o znalecké posudky znalcov z odboru zdravotníctva, výpovede poškodenej osoby a viacerých svedkov a skutočnosti, ktoré boli na základe ich výpovedí preukázané. Následne okresný súd v odôvodnení uviedol právnu analýzu posudzovanej veci a úvahy, ktorými sa riadil pri stanovení výmery trestu odňatia slobody, pričom zároveň zdôraznil, že aj keď sťažovateľovo konanie naplnilo formálne znaky obzvlášť nebezpečnej recidívy uvedené v ustanovení § 41 Trestného zákona, nedošlo k naplneniu materiálnej

stránky obzvlášť nebezpečnej recidívy, preto konanie sťažovateľa nekvalifikoval v zmysle uvedeného ustanovenia Trestného zákona.

Sťažovateľ a okresný prokurátor podali proti uvedenému rozsudku okresného súdu odvolanie, preto krajský súd na verejnom zasadnutí uznesením sp. zn. 5 To 236/04 z 21. septembra 2004 rozhodol tak, že odvolanie sťažovateľa a okresného prokurátora zamietol.

Krajský súd v odôvodnení predmetného uznesenia uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozsudku okresného súdu sp. zn. 2 T 36/03 zo 4. júna 2004 zistil, že okresný súd v trestnej veci sťažovateľa vykonal všetky dôkazy zákonným spôsobom, procesné strany sa mali možnosť vyjadriť k vykonaniu dôkazov a okresný súd správne vyhodnotil skutkový stav danej veci, pričom krajský súd sa v celom rozsahu pridržiava skutkových záverov okresného súdu.

Krajský súd posúdil aj právne úvahy, ktorými sa prvostupňový súd pri posudzovaní predmetnej veci riadil, a stotožnil sa s jeho postupom, pričom poukázal na skutočnosť, že okresný súd správne posúdil okolnosť, že neboli naplnené podmienky materiálnej stránky recidívy. Okresný súd uložil trest sťažovateľovi v rámci príslušnej trestnej sadzby v súlade so zákonom, pričom zároveň boli splnené aj podmienky na uloženie súhrnného trestu, ktorý bol uložený v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného zákona.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno dospieť k záveru, že by rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2 T 36/03 zo 4. júna 2004 a uznesením krajského súdu sp. zn. 5 To 236/04 z 21. septembra 2004 boli porušené základné práva sťažovateľa, ktorých porušenie vo svojej sťažnosti namieta. Rozsudok okresného súdu a uznesenie krajského súdu nie je možné považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, súdy vo svojich rozhodnutiach riadne zistili skutkový stav a aplikovali naň relevantné ustanovenia platného práva, pričom svoj postup v odôvodnení uvedeného rozsudku a uznesenia riadne vysvetlili.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. mája 2005